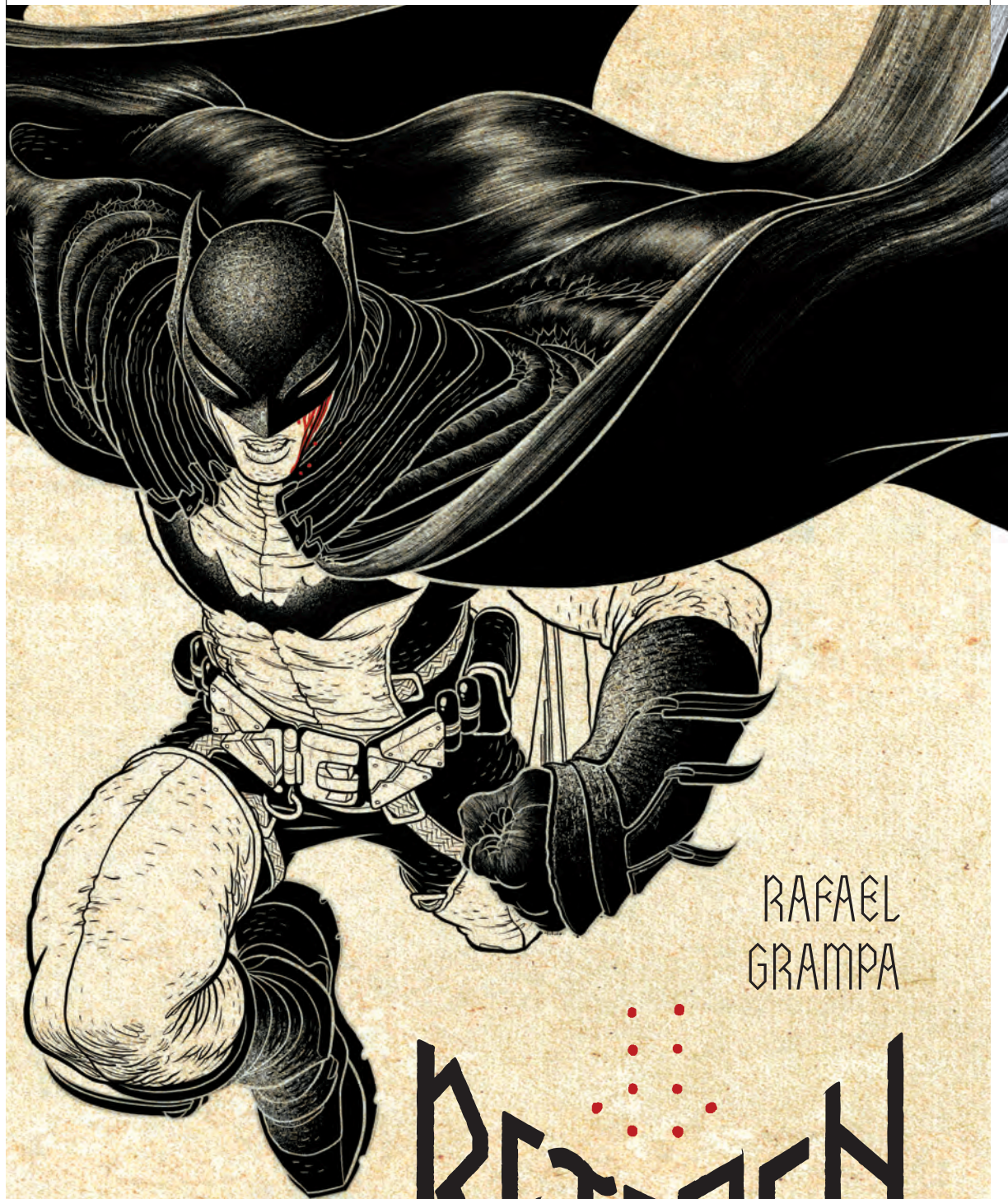

KOLEKCIJA NAJNOVIJIH IZABRANIH PRIČA IZ DC MULTIVERZUMA

Čarobna
knjiga

RAFAEL
GRAMPA

BETMEN
GARGOYL GOTAMA

PREDGOVOR

Bio je decembar 2015. godine u Sao Paulu.

Tokom večere u organizaciji velike brazilske konvencije stripova, sedeo sam kraj Frenka Milera i Džima Lija. Nakon više sati zadivljenog slušanja razgovora između ova dva majstora, moj bliski prijatelj Dimi, koji je sa mnom prisustvovao večeri, odlučio je da iskoristi trenutak kad je serviran desert. Prekinuo je njihov razgovor i Frenku je na telefonu pokazao jedan od mojih crteža.

Za stolom je nastala neprijatna tišina.

Dimi i ja smo nekoliko sati ranije sedeli u taksiju, obojica nervozni zbog poziva. Na večeru nas je pozvao Ivan Freitas - moj agent i osoba odgovorna za dovodeње umetnika na konvenciju. Na putu do tamo smo se saglasili da

će to možda biti najbitnija noć u našim životima, ili čak i retka poslovna prilika.

Već sam bio više nego srećan samo što sam tamo da slušam i učim. Ali priznajem da sam gajio nadu: da pokažem neki od svojih crteža svojim umetničkim uzorima i možda zatražim savet. Problem je bio što nisam želeo da budem iritantan lik za stolom i da stvorim neprijatnu situaciju.

Međutim, Dimi se velikodušno ponudio da odigra tu ulogu umesto mene. Saglasili smo se da će Dimi iskoristiti šansu ukoliko mu se ona prirodno ukaže tokom večere.

I jeste.

Frenk je uzeo Dimijev telefon, stavio je naočare i pažljivije pogledao crtež. Bila je to moja alternativna naslovnica za *The*

Dark Knight III: The Master Race - Frenkov legendarni serijal o Betmenu. Tih nekoliko sekundi tišine su mi se činile kao godine.

„Čiji je ovo crtež?“, upitao je.

Sledio sam se.

Na moje iznenađenje, Džim Li je prvi odgovorio. Rekao je da je to umetnik po imenu Rafael Grampa, koji je radio neke naslovnice za *DC komiks*. U tom trenutku je Ivan poskočio i pokazao ka meni.

„On je Grampa.“

Džim se nasmejao i rekao da me nije prepoznao. Onda me je Frenk konačno pogledao preko naočara i rekao:

„Dobro odrađeno.“

Na kraju krajeva, znao je da je to ono čemu zaista težimo.

Frenk i ja smo godinama kasnije dočekali objavljivanje stripa *The Dark Knight Returns: The Golden Child*. Pouka priče: imajte prijatelje poput Ivana i Dimija.

Ali tada, 2015. godine, nakon večere smo Džim i ja razmenili nekoliko poruka. U jednoj od njih je napisao:

„Voleo bih da vidim više tvojih radova za *DC komiks* sa Betmenom... nešto veliko u skladu sa tvojim rasporedom...”

Nešto veliko.

Ta fraza se trajno nastanila u mojoj glavi. Mislim da je Džim tačno znao šta radi.

Betmen je bio prvi crtež koji pamtim da sam uradio kad sam imao tri godine. Često pričam priču kako sam ga s ponosom pokazao svojoj majci, na šta je ona odgovorila: „Kako lep mali magarac.“

Od tog trenutka nisam prestajao dok nisam dokazao kako umem da crtam Betmena. Smatram da je ta odlučnost od tada ostala u meni.

A te večeri u Sao Paulu Džim je bacio šibicu na benzin. Iznenada je mogućnost postala stvarna.

Shvatio sam je kao misiju.

Izazov je bio ogroman: nikada ranije nisam sam pisao i crtao čitav serijal. A da bi stvari bile još komplikovanije, odlučio sam da pišem na engleskom, umesto na maternjem jeziku.

„Zbog čega je on Betmen?“ To mi je bila polazna tačka.

Počeo sam da proučavam lik i razvijam početne ideje koje će na kraju postati priča koju ćete upravo pročitati. Namera mi je bila da se zagledam pravo u Betmena i preispitam ga. Želeo sam da ga proučim, seciram i

pokušam da pronađem nešto u njemu što mi ima smisla – da stvorim parabolu oblikovanu sopstvenim verovanjima, zanimanjima i uticajima.

Iako nisam znao da li će mi *DC komiks* ikada dati zeleno svetlo, odlučio sam da pristupim projektu kao studiji lika. Želeo sam da pođem od Betmena kog svi prepoznaju, onog kojeg sam i ja prepoznavao kao čitalac – da se poigram sa kostimom, da upijam njegove klasične veličanstvene monologe i udarne fore, da ponovo osmislim njegove sprave i da prigrlim klasičnu ikonografiju koju ljudi povezuju sa likom. Ali od toga sam želeo da postepeno razložim njegove motive i dovedem u pitanje njegovu prirodu, kao i da ga povedem na putovanje od Betmena kog svi poznaju do Betmena kog ja doživljavam lično i koji oslikava moje viđenje lika.

Što sam tragao za više referenci, više sam shvatao da su već oko mene. Sao Paulo je savršena referenca za Gotham, sa zgradama istetoviranim slojevima *pisa-šaua*, brazilske forme urbanog

izražavanja – ispisanim kricima ljudi koji odbijaju da budu zaboravljeni. Kako bih ja, koji dolazim iz zemlje obeležene tako iskonskim nejednakostima, pisao priču o milijarderu a da ga ne stavim na optuženičku klupu? Priča je počela kao mali esej o zlu, ali je izrasla u veći ikonoklastični prikaz lika kog sam voleo od detinjstva, i o njegovoj ulozi u svetu koji malo više nalikuje onom koji poznajem.

Ono što je trebalo da bude putovanje Betmenovog samootkrovenja, postalo je moja lična priča.

Zbog čega je on Betmen? Ova priča je moj pokušaj da odgovorim na to pitanje.

Nadam se da ćete uživati u ovom novom svetu. I nadam se da sam negde usput odradio dobar posao.

RAFAEL GRAMPA

3. jun 2026.

R. Grampas

„Kada juriš
sopstvenu senku...
ona će te
odvesti pravo u
ambis.“

Nijedno dete ne
bi trebalo da grob
svojih roditelja
naziva domom...

... zato što su taj
grob i Gotham jedno
te isto.

Veličanstveni i
kitnjasti spolja da
bi nas zavarali.

Da bi prikrili ono
što počiva ispod
površine.

Ostatke srama...

... sirovog
nasilja...

... i pošasti nezna-
nja.

Dok svi
trulimo.

BESKUČNIK
SA
KANCEROM

U ovom gradu svako od nas krvari na različit način.

Raspadamo se, gubimo ono što nas čini čovečnim.

I ne možemo da shvatimo zbog čega.

Zbog čega trulimo?

Zato što smo navikli na to.

To nam se dešava pred nosom.

U ovom trenutku.

U susjednoj sobi.

PRAVE
TINEJDŽERKE
ISPOD 15
PRETPLATI SE

Zaštitnici su postali zlostavljači.

Nasilje postaje
svačija svako-
dnevica.

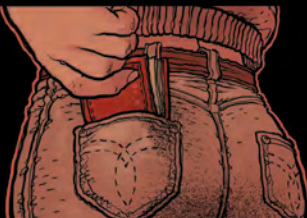
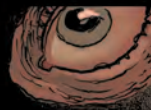
Svako postaje
kriminalac.

Dete postaje svedok
ubistva svojih rodi-
telja.

A to dete je
postalo JA.

Zakleo sam se na gro-
bu svojih roditelja da ću
zaustaviti ovo beskrajno
krvarenje.

Ratom protiv
svakog zla...

... tako da niko više
ne krvari poput mojih
roditelja.

Tada sam na-
pustio Gotham.

Ali kud god bih
otišao, Gotham je
bio tu.

Progonio me
je.

Nije mi dopuštao da
zaboravim šta treba
da postanem.

Talac koji se zaveto-
vao na osvetu.

USTAJ!

NOĆNA
SMENA,
PROPA-
LICE.

BESKORISNI
LENJIVCI, MORAĆE-
TE DA RADITE DUPLO
VIŠE DA BISTE
ISPOŠTOVALI
ROK...

... A VEČERAS
NE ŽELIMO DA
ČUJEMO PLAČ,
ZAR NE?

Kad sam se vratio,
za Gotam nije bilo
svetla na kraju tunela.

To malo svetla što
sam našao samo
je bacalo moju
senku u tamu.

A ta senka nije više
pripadala onom
detetu.

Bilo je to zamuče-
no obličje koje i
dalje pokušavam
da odgonetnem.

HEJ, VAS
DVOJE. ŠTA
ČEKATE?

SILAZITE
U PODRUM
I DONESITE
JOŠ AMO-
NIJAKA.

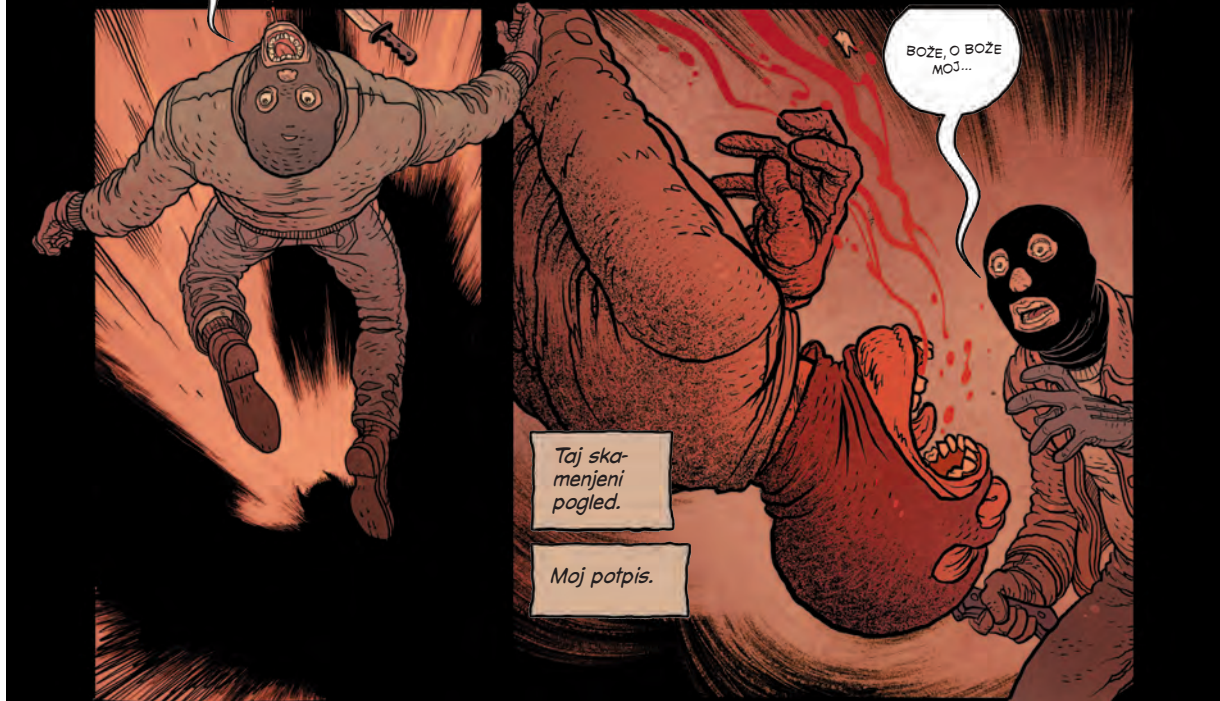
*Sada se to dete
bori da se ne udavi
u gusnoj tami unutar
mene...*

Pita se...

KLİK

... šta sam
postao.

Pogled onih koji prvi put vide istinski užas.

Pretvaram ga u njegov **POSLED-NJI** prizor...

... dok se ne oporavi.

Ali ova jeziva uspomena postaće rana koja nikad ne zaceli.

Ovaj trenutak je njihova životna prekretnica.

Trenutak kada mole za drugu priliku...

... i počinju da veruju kako ih je Bog poštedeo.

Ali ovo nije **NJE-GOVO** delo.

Bog ne zalazi na ista mesta kao ja.

Da, opiši mi ovo mesto svojim teškim, užurbanim koracima.

POJAČAVANJE SLUHA: 15%

Velika soba.

Zveckanje stakla.

Još jedne bučne drvene stepenice.

Balkon.

Staje.

NAPALO NAS JE... ČUDOVISTE...

O NE... MOLIM TE, NEMOJ...

Ima nečeg nakon onih stepenica.

Kičmom mi prostruji jeza.

Sasvim prirodna
reakcija na miris
hemikalija...

... koja se pretače
u neočekivan nalet
adrenalina.

Sirota
kopilad.

Nema svrhe
da im odlažem
patnju.

Moram
da rešim
slučaj.